

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hóra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többoszros hirdetések alku szerint jutányos áron vetőnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A munkáról.

— Irta s angol nyelven felolvasta a debreczeni angol társalgó kör 1900 évi február 24-ki estélyén dr. Bartha Béla, —

Hölgyeim és Uraim!

Azt hiszem, hogy e tiszteletre méltó körben, mely az angol nyelv és szellem művelését tűzte feladatául, alig beszélhetnék méltóbb tárgyról, mint arról, ami az angolt leginkább jellemzi s aminek előhaladását, gazdagságát, nagyságát köszöni: a munka. Hisz ha az angol népet a lehető legrövidebben kellene jellemeznünk, akkor a munka népe nek mondhatnók, éppogy mintahogy legnagyobb férfainak, világra szóló büszkeségeinek egyikét, Smith Ádámot, a munkát tyjának mondják.

Más oldalról pedig nagyon is kívánatos, hogy Magyarországon a munka értékéről, jelentőségéről, és tiszteletre méltóságáról beszéljünk, minthogy kissé még mindig keleties társadalmunk, a munkát nem értékeli kellőleg, sem a munkást nem helyezi arra a polcra, a melyet megérdemel.

Talán nem lehet rossz néven venni tőlem, a nemzetgazdaságtan tanárától, ha e szót és fogalmat: munka, nemzetgazdasági értelemben veszem és fejtegetem. Midőn egy ily tudományos témát teszek előadásom tárgyává, csak Dr. Öreg kedves tagtársunknak helyesléssel fogadott azt az indítványát követem, hogy kiki a maga ismeretköréből szolgáljon egy-egy könnyedebb modorban tartott értekezéssel.

A munka alatt a nemzetgazdaság tudománya csupán azt az emberi öntudatos erőfeszítést tekinti, melynek célja gazdasági javak előállítása, kezelése, forgatása és felhasználása.

A munka lesz aztán a természet és tőke mellett minden emberi jólét forrása. De mivel a természet is csak munka segítségével hasznosítható, s a tőke sok tekintetben az emberi munka meggyűjtött eredménye: ennél fogva a termelés, a gazdasági élet tényezői közt mégis csak a munka lesz a legemberibb s talán a legfontosabb is.

Azért mondja Smith Ádám a következőket:

„Minden nemzetnél az évenként végzett munka az az alap, mely a megélhetés évi szükségleteit s kényelmi tárgyait tulajdonképpen szolgáltatja; ezek aztán vagy e munka közvetlen termékei, vagy pedig abból állnak, amit e munka termékeiért más nemzetektől megszerzünk. A nemzet tehát annál bővebben vagy szűkebben lesz ellátva, az

által igényelt szükségleti s kényelmi javakkal, mennél nagyobb, vagy mennél kisebb a fogyasztók aránya e javakkal szemben. De ez arányt minden nemzetnél szükségképpen két különböző körülmény szabályozza; először is ama képzettség, ügyesség és értelem, melyet munkájára fordít s másodsorban az arány, melyben a termelő munkátfolytatók az ily módon nem dolgozókhoz állanak.“

Ebből az következnék, hogy a munka a legnagyobb jótétemény az emberiség részére. Pedig a legtöbbben ellenkező véleményen vannak, — a munkát nem tekintik egyébnek, mint szükséges rossznak, de nagyon rossznak.

A hatalmasabbakban, az erősebbekben mindig megvolt az a törekvés, hogy magukat nehéz, kellemetlen munkák alól felmentsék s mások munkájának eredményén lefoglalják a maguk részére, hogy abból aztán gondtalanul megéljenek. Ma is az a legtöbb ember lelke mélyén táplált hő vágya, hogy munka nélkül hirtelen meggazdagodhassék s igy bőségben élve, élvezhessen.

Pedig munka nélkül az ember teste, szelleme elsatnyul; munka nélkül nincsen kitartás, kitartás nélkül emelkedés; amit nem munkával szereztünk, azt rendszerint nem is tudjuk megbecsülni, — ebül gyűlt szerdek ebül vész, mondja a magyar közmondás. A társadalom s benne az egyes ember jóléte annál nagyobb, mennél többen és teljesebb odaadással vesznek részt a termelő munkában.

Érdekes, hogy a művelt népek némelyikének nemzeti vagyonát mennyire becsülik a statisztikusok:

Nagy Britannia nemzeti vagyonát 1880-ban 9000 millió font sterlingre, vagyis 225.000 millió koronára becsülték, Franciaország nemzeti vagyonát 220.000 millió frankra, körülbelül annyi millió koronára,

Németország nemzeti vagyonát 1881-ben 164.000 millió márka, vagyis 191 ezer millió koronára.

Ausztria nemzeti vagyonát 1880-ban 40.000 millió ferintra vagyis 80 ezer millió koronára.

Magyarország nemzeti vagyonát 1800-ban 14.000 millió forintra, vagyis 28 millió koronára.

(Neumann-Spallart, Földes és mások adatainak egybevetése után,) s ez tulajdonképpen a munka gyümölcse. De látjuk e természetesen nem pontos, csak megközelítő becslés adatokból, hogy mennyit kell még nekünk magyaroknak dolgoznunk, hogy lépést tudjunk tartani a

művelt európai népekkel.

Az ókor a tulajdonképpeni gazdasági munkát, a békés termelés munkáját nem becsülte, s nem megvetette, szabad emberhez méltatlannak tartotta s rabszolgáira bízta. Természetes, mert a fegyverforgatás, a hódítás nem volt egyéb, mint mások munkája, eredményének elfoglalása. A középkor már némileg inkább kezdi megbecsülni a munkát s ekkor javul a földművelő nép helyzete, fejlődik az ipar, kereskedelem, keletkeznek a céhek s megszületik a polgári osztály. Ez üdvös változás előidézésében nagy érdeme van a keresztyénségnek. Maga Pál apostol is azt monnotta, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék.

Az újkor érdeme az, hogy a munka valódi jelentőségét felismerve azt valódi érdeme szerint igyekszik méltányolni,

Azonban az üdvös változás még nem ment egészen keresztül.

A munka eredményéből még nem jut annyi a munkásnak, a mennyit méltán megilletné. A többi társadalmi osztályok még többet foglalnak le a termelés eredményéből, mint amennyi igazság szerint nekik járna. S ez áll a fizikai és szellemi munkára egyaránt.

A legújabb korban nemcsak e viszony megjavítását sürgetik, hanem igen sokan az ellenkező túlzásba mennek. Azt állítják, hogy minden érték forrása a munka, tehát a termelés egész eredménye legyen a munkásé, A társadalom minden javából kiki csak munkája arányából részesülhessen. Pénz helyett minden értéket munkával, munkaidővel mérjenek. A társadalom minden dologtehető tagja végezzen produktív munkát stb,

A munkásosztály, és pedig ugy a szellemi, mint a fizikai munkát nyújtó osztály helyzetének mérsékeltebb, mai társadalmi rendet alapjában nem veszélyeztető; vagy radikális, azt egészen átalakítani kívánó javítása után törekvés képezi a munkáskérdést, vagy a társadalmi kérdést. A legnehezebb probléma, melynek megoldása még sok és nagyon súlyos áldozatot követel, de ez a megoldás megtisztult alakban a legnagyobb jótétemény lesz az emberiségre s a munkásosztályt, melyet IV. rendnek is neveznek, a közélet egyenrangú tényezőjeként emeli a másik 3 osztály közé.

Sajnos e kérdésről nem beszélhetek bővebben, sem időt, sem türelmet nem találnék hozzá. Nem is akart ez értekezés más lenni, csak rövid elmesuttatás a gazdasági munka jelentősége felől.

De még sem zárhatom be a nélkül felolvasásomat, hogy ne hangsúlyozzam,

miszerint a munka áldásos hatása egyes arányban nő a munkás és társadalom műveltségével, egészségével, a munka még az alsóbb rendűnek nevezett munka megbecsültetésével és kellő jutalmazásával. A munka helyes megosztása és egyesítése a társadalom s a társadalmi gazdaság egyik legelsőrendű alapja. A törvényhozásnak és a közigazgatásnak sem szabadna soha szem elől tévesztenie hogy a legjótékonyabb hatást akkor gyakorolja, midőn a munkásosztály helyzetét emeli s a munkának saját természetében való részesedését, fokozza.

Debreczen, február 26.

Az Osztrák-Magyar Bank kormányzó. A király mint a hivatalos lap közli, Kautz Gyula dr.-t az Osztrák-Magyar Banknál elfoglalt kormányzó állásától saját kérésére fölmentette s alkalomból érdemei elismerésül az elsőosztályú vaskorona-renddel tüntette ki. Kautz Gyula dr. utódjául a király az alapszabályszerű időtartamra Bilinszki Leo dr. lovag, szolgálaton kívüli minisztert nevezte ki. Alkormányzónak a király újra Madarassy Pál valóságos belső titkos tanácsost, az eddigi alkormányzót és Winterstein Frigyes báró, valóságos belső titkos tanácsost, az osztrák pénzügyminisztérium osztályfőnökét, helyettes alkormányzóként pedig Horváth Elemér miniszteri tanácsost, a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság üzletvezető igazgatóságának elnökét nevezte ki.

A képviselőház ülése.

A szombati -- Febr. 28. -- ülésen Perczel D. elnökölt.

A 10 órakor megnyitott ülésben, a jkv. hitelesítése és a kérvények bemutatása — s a kérvényi bizottsághoz utasítása után

Horváth Nándor terjesztette be a valuta rendezés végett beszerzett aranykészlet ellenőrzéséről — a bizottsági jelentést a mit annak idején fognak napirendre kitűzni.

Nyergye László bejelentette, hogy Kubik Béla interpellálni fog a vicinális svindli tárgyában.

Aztán áttértek a napirendszerinti, még mindig a belügyi tárca költségvetése felet folyó s ezek között ezuttal első helyen, a közegészségügy-ét illető részlet vitatására, a melyben elsőként szólott a kormányparti oldalról:

Papp Soma, aki szerint e téren van haladás, bár lassu, de nem is lehet gyors, — hogy a közegészségügy javuljon, aboz nem elég a rendelet, hanem szükséges az is, hogy a nép a renchez tisztasághoz szokjék s vissza térjen a tisztább erkölshöz. A jövő feladata a tudóvész elleni küzdelem s ennek legkisebb módja a szanatóriumi kezelés.

Nalunk is föllélik talán már közel időben az első tudóbeteg szanatóriumot, de ez nem elég, ez csak az első lépés lehet, ha eredményt akarunk elérni. (Helyeslés.)

Major Ferencz — nepparti — Szomorú lenne, ha éppen semmi haladás sem mutatkoznék a közegészségügy terén. A kórházak do gában van haladás, de az nem a kormány, hanem a közönség érdeme. — A szülő sürgeti a körorvosok fizetésének fel-emelését.

Ujból figyelmébe ajánlja a miniszterelnöknek azt, a mit a trakhoma leküzdéséhez javasolt mult beszédében. Majd a gyermekhalandóságról szól. Kifencezer községnek nincsen babája, pedig a hitközségeknek diplomás babákkal való eliatása föltétlenül szükséges. — A baba-képzőket szaporítani kell és ott ösztöndíjakat alapítani. Azt hiszi, 55,000 forinttal évente hatszáz diplomás babát lehet kiképezteni. Ellenben a hathetes kurzusokat, melyek-

re irni és olvasni nem tudókat is fölvesznek nem szabad megegedni.

Ez a hathetes baba kurzus valóságos merénylet. Kéri a miniszterelnököt, hogy a jövő évre már vegyen föl kellő összegeket a költségvetésbe, hogy a közegészségügy a hazajárára felviruljon. (Helyeslés.)

Kórház Béla teljes elismeréssel adózik Major Ferencznek, aki teljes tudásával és igyekezetével törekszik a közegészségügy kérdések istápolására. (Eljenzes a baloldalon) Foglalkozik a közegészségügy kiválólag a gyermekhalandóság kérdésével oly szempontból is, hogy ez összefügg a nemzeti megerősödés kérdésével. A pénzügyi bizottságban már felsorolta aggodalmait s akkor a miniszterelnök megnyugtató kijelentéseket tett. Ez nem is lehet máskép, mert htszen ha olyan kormány akadna, mely a közegészségügyre nem fordít gondot, ez nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypart előtt is lehetetlenné válnék (Ugyván! a baloldalon.)

Széll Kálmán hosszabban felelt. — Feleltette azon intézkedéseket, a melyeket már eddig is főleg a gyermekhalandóság meg-gátására tett. Az országos közegészségügyi alap terhére szerződéseket kötött a Fehér Kereszt-egyesülettel, hogy az ország minden vidékén állítsanak föl intézeteket, melyekben elhagyott, árva, vagy szegényszülők gyermekei ápolást nyerjenek.

A tételt a ház megszavazta. Major Ferencz megnyugvással vette tudomásul Széll kijelentéseit, de arra kérte, hogy nyilatkozzék arról, hogy fog-e a tudóvész meggátására ismeret-rjesztő népszerű iratokat szerkesztetni.

Széll igenlően válaszolt. Ötpercz szünet után, a csendőrség tételénél ismét Major Ferencz beszélt hangoztatva azt, hogy a csendőrség 7000 emberének nincs orvosa. Legyen minden csendőrkerületek orvos szakértője, a csendőriskolákban az egészségügyet és a rögtöni segélynyújtást.

Fejérváry G. felelt, a minek tartalma a csendőrség viszonyaival való me- tekezés volt.

Visontai Soma: nem akart a csendőrségnek mult évi vérengzéseire vissza- térni, mert ezt az akkori kormányzati szel- lemnek tulajdonítja, hanem szól a csendőrségnek a bűnvádi előnyomozásban való részvé- teléről, mely sötét pontja állapotainknak. A csendőrök valósággal középkorba illő kivallat- tással igyekeznek a vádlottakat beismerő valomásra bírni. Egész sor vádlottat mentettek föl a felső bíróságok, kikről megállapították, hogy a csendőrök kizsáka csikarta ki belőlük a beismerő vallomást. Ujból is két ilyen eset történt, mely orvosilag és bíróilag be van bizonyítva. A miniszterelnök ama rendeltét, melyet e tárgyban kibocsájtott, a szülő hála- val fogadja. Reméli, ezt a rendeletet a csend- örök is respektálni fogják. Sajnos, eddig enek ellenkezője történt, a miben a főhiba az, hogy a csendőr katonai bíróság alá tartozik s kellő büntetésben nem részesül. A polgári bi- roság előtt a csendőr csak mint tanu jelenik meg. Határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a csendőr-tisztakar és legénység a bűn- vádi előnyomozáskor való visszaélések és a ható agi rendeletek megszerzése esetén ne katonai, hanem polgári bíróság által vonassek felelősségre.

Széll Kálmán, miután Visontai azt is ki- fogasolja, hogy ő nem érdeklődik elögge a ta- nácskozás iránt, hivatkozik a huszonnégy na- pos vitára, melyben mindenkinek megfelelt. (Polónyi közbeszól.)

Széll Kálmán: Van kifogása ellene? Polónyi: Nagyon sokat beszél. Széll: Soha sem beszélék öbbit, mint a mennyit kell, (Zajos helyeslés a jobb- oldalon.)

Rigó Ferencz: vége már a barátságoknak? Széll: A csendőrséget a szülő országos kívánatra szaporította.

Visontai: Mért éppen Hódmezővásár- helyre?

Széll: A fölbujtogatott tömeg féken tar- tására. Kijelenti, hogy ugyanolyan utasítás, a

milyen a polgári hatóságoknak ment a bűn- vádi előnyomozás dolgában s melynek helyes- séget Visontai is elismerte, a csendőrség ré- szére is elkészült. Egyébként minden vissza- elést megtoroltak. Kéri a határozati javaslat mellőzését.

Polónyi Géza sajnálattal említi, hogy az új bűnvádi eljárás a rendőrhatalóságokat oly mértékben kezűtletlenül találta, hogy vagy a nyomozatot teljesíthetik, vagy közigazgatási teendőiket hagyolják el. Halomszámra he- vernek az elintézetlen ügyek. A mi közbe- szólását illeti, azt azért tette a szülő, mert úgy látja, hogy a miniszterelnök sokat beszél és ígér, a nagy vezéreszméktől leszáll egészen a babáig, de keveset cselekszik. A ki sokat markol, keveset fog. Az ország nagy gazdasági érdekeire fordítsa figyelmét a mini zterelnök s ne aprólékos babakérdésekre. (Ellentmondás.) Reméli a miniszterelnök őszinteségét nem veszi zokoa a nagy tisztelettel fogva, mely- lyel személye iránt viseltetik. (Zajos derűtség jobbról.)

Széll Kálmán: Első kötelességének min- dig a nagy gazdasági kérdések gondozását tar- totta s ha Polónyi nem hunyná be szemét, láthatná, hogy kora tavasztól fogva a kormány és a Ház a nagy gazdasági kérdésekkel meny- nyit foglalkozott. Biztosítja a Hazat, hogy 1901-ben készen lesz mindeonnel, a mit ígért. (Helyeslés.)

Visontai Soma aztán határozati javas- latát visszavonja, mert bizik abban a rende- letben, melyet a csendőrök részére kiadnak.

A tételt megszavazták. Lits Gyula szavainak helyes értelme- zése céljából szölt.

A viát a jövő ülesre halasztották, mely a farsang vége miatt csak csütörtökön lesz.

Kubik Béla a kereskedelmi minisz- terhez intézte interpellációját a lapokban a szeged-karlovai vasut felügyelő bizottsága ellen megjelent vádak dolgában:

Van-e tudomása a miniszter urnak a Szeged—Szöreg—karlovai helyi érdekű va- sutra vonatkozó, a sajtó különböző organu- maiban a felülvizsgáló-bizottság ellen szellőz- tetett vádakról?

Ha igen, akkor tartott-e vizsgálatot az igazság kiderítésére s tett-e intézkedéseket a czelből, hogy az eltussolás vádjától magát tisztázza, s a felületeséggel vádolt és általa kiküldött bizottságot vagy megbüntesse vagy pedig annak reputációját helyreállítsa?

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter. A dolog érdemére nevez később fog felelni, de már most kijelenti, hogy a miniszteri tiszt- viselőkhöz ebben az ügyben n gyanunak leg- kisebb árnya sem férhet.

Elnök az ülest 1 óra 50 perczkor rekesz- tette be.

KÜLFÖLD.

A brassói román iskolák szubven- ciója. A szenátus 57 szavazattal 4 ellenében véglegesen megszavazta a brassói román isko- lák szubvencionálásáról szóló törvényjavasla- tot. A vita során Aurelian volt miniszterelnök azt mondotta, hogy a konzervatív-párt viv- mányának tekinti e megoldást, hoiott a brassói iskolák tarvórol sincsennek olyan sanyaru helyzetben, hogy segítség nélkül fon nem ma- radhatnának. Ha így lenne, ugy az iskolák- az utóbbi évek folyamán meg is szűntek voi- na. A j a v a s l a t e szerint csak ter- het jelent Romániára. E fejtegetésekre Lahó- váry külügyminiszter azt felelte, hogy az ügy megoldása öt büszkeséggel tölti el. S ha a brassói iskolából valamikor egy világraszoló ro- mán zseni fog kikerülni, még sirjában is hálás lesz e vivmány iránt.

A háboru.

A burok, vagy a mi ez időszerint egy- jelentőségű, a szabadság barátait leverő hir érte. Azt mondta ugyanis egy Reuter febr. 24 iki keletü távirat, ami a tegnapi reggeli la- pok utján általában elterjedt és nagyon hi-

tejre talált, hogy »Durbanban biztos hire jár annak, hogy Buller csapatai felszabadították Ladysmithet, Roberts vezérlete alatt French és Kelly-Kenny csapatai teljesen körülvették Cronje csapatait. Maga Cronje megsebesült, fogságba került. Az összes bur csapatok megadták magukat.«

Hogy ne, — mondták a hiszékenyek — Kronje 8000 emberrel, akik közül is részint elesett, részint megsebesült 1700, körülvéve és liddit bombákkal is folytonosan lött szűkterületen nem is tarthatta magát; az pedig, hogy magából új Leonidást stársaiból thermopilei áldozatokat csináljon, se a modern hadviseléssel, sem az emberiséggel s talán magoknak a buroknak az érdekével sem egyezik meg s helyesen tette, hogy megadta magát s a még életben levő burokat megmentette a jövőnek, a családnak és a köztársaságnak.

Nem úgy, mondták más oldalról szintén a szabadság barátai, mert úgy látszik nálunk magyaroknál a burok iránti rokonszenven nincs pártkülönbség: Kronje nem adhatta meg magát; mert ha az utolsó emberig való ellentállást, a bur szabadság szeretetből és bur puritán komoly elhatározást becsülő erőlködésből nem következettük is; de az az embertelenség, a melyet az angol hadvezér megbizonyított, hogy csak azon esetben takaríthatják el békén halottaikat, ha feltétlenül megadják magukat, tehát fegyverszünet nem engedett: a különben másként is indokolt angol gyűlölet felibe még, odaálította a végelkeseredést, mely katonában, aki nem zsoldos, hanem hazáért, szabadságért, függetlenségért, sőt megmaradásért harcol, túl hatalmasodik az élet szeretetén, nem engedi elhinni, hogy bur tábornok, még ha nem Kronje volna is megadhatta magát, annyival is inkább mivel lehetetlen volt nem számítani arra, hogy a segítő bur seregek nem is lehetnek már távol, akik ha fel veszik a harcot az angol bekerítő sereggel bármely ponton: a Roberts »vasgyűrűjének« meg kell szakadnia s Kronje nemcsak felszabadul, hanem a Roberts hadserege elleni operációban hatalmas s talán döntő részt vehet.

A jellemek és eshetőségek ilyen mérlegelése közt valóban jólesett és az utóbbi vélemény igazolására szolgált a következő távirat:

Berlin, febr. 24.

A Berl. Taglattnak azt táviratozzák Fokvárosból, hogy Kronje tábornoknak sikerült magát az öt körül fogó angol csapatokon keresztül vagnies a segítségére siető csapatokkal egyesülni. És ezt a hirt megerősített: a brüsszeli ügyvivőséghez Praetóriából jött távirat.

A rémbir, tehát hogy a nyugati harcztéren a burokra nézve minden és Oránzs is elvesztett nagyon korai s talán egészen hamis is volt.

A burok amint látszik, nyugaton sem akudoznak, hanem használják mindenütt, amihez mint ultima ratióhoz folyamodtak, a szabadság hőseinek jelszava szerint: »Szabadság vagy halál!« — a fegyvert. Ezt látszik bizonyítani a következő angol távirat is:

London, febr. 24.

A Timesnak táviratozzák az oránzi Dordrechtből: A burokkal való további tárgyalás lehetetlennek látszik. A burok immár nem is válaszolnak nekik tett ajánlatunkra. Ugy látszik, hogy ezeket az ajánlatokat gyöngeségünk jelének veszik és reménylik, hogy azokkal a nagy segítő csapatokkal, a melyek naponkint hozzájuk érkeznek, már legközelebb azon helyzetben lesznek, hogy bennünket újra megtámadhassanak.

Ez a viszony azonban már be is következett:

De Wette bur tábornok Petrusberg mellett, a Paarde-hegytől tizenöt mérföldnyire nagy sereget koncentrált. Roberts tábornok arra a hírre, hogy nagy legalább tizenötezer emberből álló bur sereg közeledik,

Kronje nyolcezer emberének őrizetét Kitchenerre bízta, ő maga pedig seregének egy részével De Wette elé ment. Az angol csapatok befőn este látták meg a bur katonákat, akik megerősített állásban várták őket. Az angolok az éjszakát a tüzéség elhelyezésére használták föl. Együtt-l pihenőt engedtek a gyalogosoknak és lovasoknak, a kiket az erőszakolt masirozás nagyon kifárasztott. Kedden reggel hat órakor megkezdődött az ágyupárbaj a két sereg között, a mely egész nap késő estig tartott. Ezenkívül több apró előírsi csatározás is volt az előre tolt csapatok között, — de ezeknek az apróbb eseteknek nem volt nagyobb jelentőségök. Másnap szerdán reggel megkezdődött a nagy csata Roberts és De Wette emberei között.

A csata későn délután még nem ért véget s kimeneteléről még eddig nem érkezett hír. Az itteni szakkritikusok félelmetesebb mondják De Wette seregét, amely legalább akkora, mint az a sereg, a melyet Roberts eleje vonult. Minden esetre, valószínűnek tartják, hogy a burok összes eddigi harcuk gyümölcsének feladásával összes haderejüket Roberts ellen koncentrálják, hogy Kronjét kiszabadítsák veszedelmes helyzetéből.

A csata eredményéről nem jött távirat, ami nagy aggodalommal töltötte el az angol lapokat. A Times azt mondja e csatával kapcsolatban, hogy ha a burok tovább is szabad államban koncentrálják erejüket, be fog bizonyulni, hogy Roberts hadereje nem lesz elég.

A Morning Post rendkívül aggasztónak mondta, hogy bár a De Wette-vel vívott csata valószínűleg szerdán vagy csütörtökön véget ért, eredményét a hadügyi hivatal azonban még nem tette közzé.

Keleten sem áll azonban a burok dolga rosszul, sőt az angolokra nézve nyugatalanító hírek érkeztek a Natáli harcztérről is. Egy táviratból kitűnt, hogy Buller 22-iken csütörtökön a pieteri hegyekig jutott a Tugela északi partján, de tovább nem mehetett, mert a burok utját állták. Egy másik telegramm a Daily Telegraph pietermaritzburgi jelentése, a következőket mondja erről a csütörtöki csatáról: Ma reggel heves harc folyt a Pieters mellett.

Buller nem bír előbbre hatolni, mert lépten nyomon a burok ellenállásába ütközik. A burok ágyu- és puskáttüzzel dolgoznak és ami embereink veszteséggel kénytelenek visszavonulni. A Timesnak Chivelebyből csütörtök estéről még jelentik ezek kiegészítéseképpen: Helyzetünk a győnyös. Sehoh sem látunk burt s még is meg vagyunk győződve, hogy rendkívül erős hadállásokban rejtőznek. Az mindenesetre bizonyos, hogy a nehéz bur ágyuk még ott vannak. Mindezeknél fogva Buller csak nagyon lassan tud előrenyomulni s nagy kérdés, vajjon még elég idején érkezőnk-e, hogy Ladysmithet felszabadíthassuk. Eremény annál hiubbnak látszik, mert, mint a Daily Chroniclek magából Ladysmithből jelentették, a burok szakadatlanul dolgoznak a Klipp folyó déli részében: elzárásán, hogy a várost vízrel elárasztassák. A kórház lesz ennek az aradásnak legelső áldozata, ha White még előbb meg nem adja magát.

A függetlenségi párt bálja.

Debreczen, 1900. febr. 20.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczent, azt a Debreczent láttuk e mulatságon, mely Debreczent, mint a magyarság romlatlan bástyáját, ősrégi tisztaságában megmaradt hajlékát, a régi magyar vért, a régi magyar hazaszeretetet, a magyar erőnyeket híven megőrző várost ismernek, emlegetnek, dicsérnek mindenfél.

Sok ferde korszellem átalukította Debreczen lakóinak is egy részét, azoknak gondolkozását, jellemét, sokszor kételkedünk magunk is, hogy ez hát Debreczen, a minek híd-

tit, s ilyenkor, egy ilyen mulatság végignézése után lelkünk ujongó örömmel valja be, hogy bár Debreczen külföldi lakosainak egy része engedett is a ferde korszellemnek, van e városnak még olyan köre, olyan társadalma, mely ellent áll azoknak s mely büszkén viselheti s fogadhatja a dicséző nevet: romlatlan magyar.

E romlatlan magyar néppel telt meg zsufolásig a Bika diszterme szombaton este. Kertész Jánosné töltötte be a balanyai tisztet, kit mikor megjelent, zeneszóval fogadtak és kezdetét vette a táncz.

Kilencz órakor pontban megjelent Thaly Kálmán orsz. képviselő. Zugó eljenzés hangzott fel érkezésekor a tágas előcsarnokban s Kertész János a függetlenségi párt, Nagy János előző pedig a függ. kör nevében üdvözölte a rajongó szeretettel körülvett képviselőt.

Thaly Kálmánnal együtt vettek részt a mulatságon Tóth János, Papp Elek, Kiss Albert orsz. képviselők.

A nagy szünet alatt kedves meglepetés gyanánt hatott, hogy dr. Benedek János, a függ. párt lelkes tagja gyönyörű ódát szavalat el, melynek czime ez volt: »Thaly Kálmán.«

Meghatóan köszönte meg Thaly Kálmán a figyelmét s lelkes szavakban éllette a párt érdemes vezetőit.

A mulatság Kiss Béla jóhírű zenekara mellett reggelig tartott.

A mulatságon megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok:

Csornai Sándorné, Jámor Imréné, Erdei Pálné, Kis Andrásné, B. Nagy Jánosné, Kertész Jánosné, Szatmári Andrásné, Jobbágy Jánosné, Nagy Istvánné, Tóth Józsefné, Nagy Sándorné, Kó Imréné, Barna Jánosné, Kecskés Mihályné, Faragó Andrásné, Soltész Ferenczné, Szigeti Mihályné, Sácz Gáborné, Daku Istvánné, Molnár Istvánné, Török Balintné, Csobán Istvánné, Faragó Jánosné, Katona Józsefné, Nagy Józsefné, Csobai Andrásné, Ungvári Jánosné, Nemes Gáborné, Bagosi Péterné, Dalmi Istváné, Kovács Lászlóné, öz. Balog Péterné, Porcsin Ferenczné, Szabó Istvánné, Öri Mihályné, Kéri Lajosné, Bozóki Mihályné, Orosz Gáspárné, Villás Mihályné, Kertész Jánosné, Kovács Jánosné, Varga Györgyné, Kertész Imréné, id. Kertész Jánosné, A. Köblös Mihályné, Szűcs Gáborné, Kiss Péterné, Veres Mihályné, öz. Vetési Józsefné, Nagy Sándorné, Tóth Péterné, Szentesi Jánosné, Szilágyi Gáborné, öz. Szabó Gáborné, Tóth Jánosné, Ungvári Gáborné, Labancz Istvánné, Liptai Józsefné, Harsányi Imréné, Kertész Lászlóné, Kertész Enoielné, Kántor Józsefné, Szalontai Mihályné, Kiss Miklósné, Kertész Istvánné, Ökrös Mihályné, Jaray Ödöné, Pongor Jánosné, Gyöngyössi Sándorné, Kántor Istvánné.

Leányok:

Kiss Mariska, Kiss Zsuzsika, Veres Juliska, Nagy Zsuzsika, Nagy Erzsike, Tóth Mariska, Szentesi Erzsike, Szabó Mariska, Szilágyi Juliska, Szilágyi Zsuzsika, Labancz Juliska, Liptai Juliska, es Katicza, Kiss Esztiike, Tóth Mariska, Kovács Erzsike, Ökrös Kornélia, Torma Erzsike, Pongor Erzsike, Csornai Esztiike, Jámor Mariska, Kiss Erzsike, Szatmári Erzsike, Jobbágy Erzsike, Tóth Juliska, Nagy Zsuzsika, Némethy Mariska, Barna Zsuzsika, Kecskés Mariska, Faragó Mariska, Szigeti Juliska, Soltész Rácz Juliska, Daku Esztiike, Juhász Sarolta, Csobán Juliska, Faragó Esztiike, Katona Mariska, Csobai Zsuzsika, Nagy Mariska, Engel Erzsike, Ungvári Erzsike, Nemes Rózsika, Bagosi Rózsika, Dalmi Mariska, Kovács Esztiike, Balogh Erzsike, Kéri Rózsika, Öry Zsuzsika, Öry Erzsike, Debreczeni Juliska, Debreczeni Mariska, Bozóki Róza, Orosz Agnes, Villás Juliska, Kertész Róza, Kertész Esztiike, Varga Juliska, Szűcs Esztiike.

H I R E K.

* **Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.** A közvilágítási kérdésében f. hó 23 és 24-én tartott bizottsági ülés határozatairól felvett jegyzőkönyv a márczius 16-ikára kiűzött rendkívüli közgyűlés előtt még előbb javaslat végett a jog- és pénzügyi bizottságnak adtak ki s ennek javaslatával együtt kerül a teljes tanácsülés elé, mely aztán saját javaslatát így kéri el és terjeszti be a közgyűléshez. Miután a nyomtatványoknak a márczius 16. közgyűlés előtt 15 nappal már a városi bizottsági tagok kezében kell lenni, nagyon sütni kell úgy a jog- és pénzügyi bizottságnak mint a tanácsnak is határozati javaslatát meghozatalával, mert márczius 2-dikáig már csak négy nap van hátra. Ugy értesültünk, hogy az e tárgyban összehívandó jog és pénzügyi bizottság szerdán f. hó 28-án, a tanácsülés pedig márczius 1-én csütörtökön lesz.

* **Kik hogyan szavaztak a közvilágítási bizottságban?** A közvilágítási vegyes bizottságnak szombaton délután tartott második napi ülésén, a midőn a két versenytársulat t. i. az Augsburgi, Ganz és Tarsa és a Trust (röviden Tröszt) egyesült három társulat szímben állított a legolcsóbb ajánlatokat tett Magyar Vasuti Forgalmi részvénytársasággal (röviden Forgalmi) a bizottsági tagok következőleg szavaztak:

A T r ö s z t n e k adják át a közvilágítást; Ábrahám László, Aczél Géza, Dr. Bakonyi Samu, Boczkó Sámuel, Hajdu Gyula, Király Goula, Körner Adolf, Roncsik Lajos Szabó József, Márton Imre és Márk Endre, összesen 11-en. N e m a d j a k á t n e k i Dobieczy Sándor, Kardos László, Komlóssy Arthur, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Oláh Károly, és Szentkirályi Tivadar, összesen 6-an.

Nem szavaztak e kérdésben: Bészler Károly és Zador Lajos. Tavol maradt most is a szombati számunkban említett 5 bizottsági tag.

* **Lakoma az alispán tiszteletére.** A polgári takarékos és segélyező szövetkezet mint már említettük az elmúlt szombaton tartotta meg évi rendes közgyűlést. A szövetkezet igazgatósága ez alkalommal ovációkban részesítette elnök igazgatóját Rásó Gyula kirtanácsos alispánt, kinek az intézet felvirágozása körül nagy érdemei vannak. A gyűlés után az elnök igazgató tiszteletére a Bika szálloda czukrászda termében ebéd volt, melyen megjelent az ünnepeltén kívül a szövetkezet igazgatósága és a tisztikar. A lakoma menüje a következő volt:

Fogas tartár mártással
Csirke vagdalék
Nyárson sült körözve
Carfiol vajjal
Pulyka és malacz sült
Saláta és compot
Turós pástétom
Parfait
Giardinetto
Fekete kavé
Borok:
Risling
Szamorodni
Ménesi vörös

Töztokban természetesen nem volt hiány. Ünnepelték az igazgató elnököt, a ki nemcsak mint aszerü vezérfia a közigazgatásnak, de társaealmilag is megbecsülhetetlen ember.

A lakoma a késő délutáni órákban ért véget.

* **A Polgári-Kör közgyűlése.** A debreczeni Polgári-Kör évi rendes közgyűlését, a tagok nagy érdeklődése mellett a tegnap — e hó 25-én tartotta meg. Debreczen polgársága köztisztelőben és becsülésben álló egymást tisztelni és szeretni tudó egyénei alkotják e kör, melynek keblében egy negyed százados múltnál több idő alatt sem üthető fel fejé, az egyenetlenkedés.

Csendben, minden feltűnési zajt kerülve teljesíti azt a kultur missziót, amely az alapszabályaiban le van fektetve.

A közgyűlést Roncsik Lajos városi kultur tanácsnok, mint a Kör elnöke, egy a töle megszkott tartalmas beszéddel nyitotta meg, visszatéknívén abban a kör egyéves múltjára és azon eseményekre, melyek annak működésének kiemelkedő pontjait képezték.

Az elnöki megnyitó után, H a r a n g y György főjegyző olvasta fel a választmány évi jelentését. A terjedelmes jelentés híven felsorolta a kör egy évi működését. A jelentést, mint a kör múltjának egyik történeti adatát a közgyűlés irataiba tétetni határozta. Olvasatott

D á v i d Mihály pénztárnok jelentése, a mely szerint a kör bevétele az 1899-ik évben 2847 frt 99 kr, a kiadása 2239 frt 94 kr. velt, a pénztár maradvány 607 frt 99 kr, tagsági díj hátralék ajjött a jelen évre 450 forint.

A pénztárnok számadatát a számvizsgáló bizottság teljesen r-ndben találta, miért is a szokásos felmentvény megadása mellett a közgyűlés elismerést és köszönetet szavazott.

Az 1900-ik évi költségvetés 6878 kor. 88 fil. bevétellel 4793 kor. 47 fill. kiadással és 2085 kor. 41 fill. felesleggel állapított meg.

A könyvtár bizottság jelentéséből kitűnik, hogy az 1899. évben a kör könyvtára 103 önálló muukával, mely 313 kötetet tesz ki gyarapodott, ajándékozás útján befolyt 12 önálló mű 11 kötetben. A könyvtarban van 1990 mű 2546 kötetben, melynek értéke 7857 kor. 78 fill.

R o n c s i k Lajos elnök tisztársai nevében megköszönve a bennök helyezett bizalmat beadta a maga és tarsai lemondását. A tisztújítás megejtése alatt mint körelnök Dávid Sándor elnökölt ki is elrendelvé azt a szavazás tartamára a gyűlést felfüggesztette. Azonban a közgyűlés a titkos szavazást mellőzte és egyhangulag közfelkiáltás útján elnöknek R o n c s i k Lajost, alelnöknek K é k y Sándort, főjegyzőnek H a r a n g h y Györgyöt, pénztárnoknak D á v i d Mihályt, könyvtárnoknak I m r e Janost, aljegyzőnek P a p Józsefet, gazdának H a u e r Bertalant választotta meg. A 24 választmányi tagot szintén közfelkiáltás útján választotta meg a közgyűlés. Több tárgya nem lévén a gyűlésnek elnök megköszönve a maga és tisztársai nevében a bizalmat, a tagok lelkes éljenzése közt a gyűlést bezárta.

A mint értesülünk e hó 28-án a Polgári Kör tagjai társas vacsorára gyűnek össze H a u e r Bertalan szállodájába, mely találkozóra a köztagjai már is szép számban jelentkeztek. a—y.

* **Kövesdi János hagyatéka.** A neh Kövesdi János f. évi január 30-án kihirdetett végrendelete 9 ik pontja szerint az örök-hagyó halálakor már működésben levő helybeli jótékonyczelu 10 rendbeli egylet és intézet részére hagyományozott 10000 korona a következőleg lett felosztva: 1. A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskolával kapcsolatos tanítónőképző, az általam külön kiadott értesítés szerint K ö v e s d y János jutalom díj alapra kapni fog az összegből 3500 kor. 2. A debreczeni jótékony negylet Kövesdy János nepekonyha alapra 1000 koronát, 3. A debreczeni izraelita betegsegélyző és ápoó negylet hasonló czélra 800 koronát, 4. Az ágost. hitv. ev. női filléregylet 500 koronát, 5. A Pál Szent Vincze-egylet 500 koronát, 6. A debreczeni Zenede 1000 koronát, 7. A debr. isztrivselők onsegélyző egyesülete 900 kor. 8. A debreczeni önálló munkások betegsegélyző

pénztára 800 koronát, 9. A debreczeni főiskolai joghallgatóinak segélye 500 kor. 10. A debr. főiskola hittanhallgatóinak segélye 500 koronát. Szilágyi Karoly ügyved, végrendeleti végrehajtó.

* **Gyászjelentés.** M a y e r Emil gözmalmi igazgatónak és családjának gyásza van. A szeretett anya, anyós és nagyanya meghalt, a mint ezt a család a következő gyászjelentésben tudatja:

Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett anyánk, nagy és dédanyánknak özv. Heinrich Ignáczné sz. Treleczyk Francziskának hosszú szenvedés után f. évi február hó 25-én délután 1 órakor 79 éves korában történt elhunytát. A szeretett elhunytak földi részei e hó 27-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint az István-malom telepen levő igazgatói lakásból a Szent Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. évi márczius 1-án délelőtt 7 órakor fog az egek urának bemutatni. Mely gyászszertartásra rokonainkat és ismerőseinket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1700. február hó 25-én. Heinrich Sándor nejjével Herrl Ilkával és gyermekeivel Ilona, Gyula és Giza, Heinrich Josefa férjével Mayer Emillel és gyermekeivel Jenővel Olga férjével Böhm Ferenczel, leánykájuk Lili. Az örök világosság fenyekedjék neki! A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

* **Perényi Margit Nagyszalonján** Perényi Margit, szótársulatunk kiváló subret primadonnáját mint örömmel értesülünk, a nagyszalonjai kaszinó meghívta márczius hó 4-én tehát a jövő vasárnap a K o s s u t h s z o b o r j a v á r a tartandó hangversenyére. Komjáthy János igazgató nemes szívét is dicséri, hogy a kisasszony elmehet a hangversenyre, mert az ő közvetítésével történt, hogy a vasárnapra kitűzött Liliom Klárikának egyik szerepét, melyet Perényi szokott játszani, Szabó Irma urhölgy, szintársulatunk ünnepelt naivája vette át szivességből. Hiszszük, hogy Perényi Margit dicsőséget fog szerezni ebben a derék alföldi városban színházunknak.

* **Hitközségi választások.** A f. hó 25-én megejtett választás alkalmával a debreczeni aut. orth. izr. hitközség képviselőtestületébe beválasztattak; Freidman Ábrahám, Fürst Ignác, Grosz Sámuel, Golberger Dávid, Goldstein Péter, Gyémánt Salamon, Hartstein Lipót, Jungreis Jakab, Kohn Samuel, Klein Miksa, Kolb Lázár, Knüpfler Simon, Péterffy Benő, Stark Márton, Stark Ignác, Schwarz Fülöp, Taffler Ignác, Weinberger Bernát, Weiszbrun Sámuel és Wiener Dávid. Póttagok: Fried H. Gutfreund I., Kolb J., Kupfer I., id. Schwarz J. és Stern H.

* **Végtárgyalások.** Febr. 26 ár: Dien Lidia ellen, tüzvész okozás vétségéért. Tóth Imre ellen, maganokirat hamisításért. Tózsér Gyula ellen, közveszélyű cselekményért. Vass János ellen, g. o. sulyos testi sértésért. — Febr. 28-án: Faragó J.-né ellen lopás büntet. Tennenbaum F.-né ellen m. o. hamisítás. márczius 1-én csütörtökön Szathmáry András ellen, maganiak sértés büntette, Strikk György ellen lopás büntette, Madar Mihály ellen tüzvész okozás vétsége. Márczius hó 2-án Pénteken Kotor Karoly ellen lopás büntette, D. Balogh Sándor ellen testi sértés büntette, Oláh Sándor ellen lopás büntette, Fazekas József ellen lopás büntette, Reich Herman s társa ellen testi sértés vétsége. Ugyanaz nap ítélethirdetések.

* **Lucheni merénylete a börtönben.** L u c h e n i r ó l, áldott emlékü E r z s e b e t királynéknak gyilkosáról, taviratolták, hogy u j a b b m e r é n y l e t e t k ö v e t e t t e l a f o g h á z i g a z g a t ó j a e l l e n. Lucheni, ki elfogatása óta, a betykeségről, és durvaságról leszokott, most visszaesett régi modorába, A napokban fogház igazgatója elé lépett, sőt a szigorubá ásmódot f e l e l ő s s é t t e. Majd az igazgatót, ki neki hatat fordított, e g y k i-

h e g y e s i t e t t k u l c s c s a l f e j b e
a k a r t a v á g n i. Az igazgató azonban
idejekorán észrevette ezt a szándékát s rá-
rohan. Kettőjük között iszodnyu dulakodás tá-
madt. A börtönőrök berohantak, legyűrték
Luchenit és egy földalatti szellőbe zártak.
Azóta c s a k m i d e n h a r m a n a p
h o z z á k v i l á g o s s á g r a; n a p-
j á b a n c s a k e g y t á n y é r l e-
v e s t k a p. A fegyházigazgató ellen inté-
zett merényletért az államügyész külön pört
indít ellene.

* **Diszkard Joubert tábornoknak.** —
Kolozsvárról írják, hogy ott a polgárság közt
mozgalom indult meg, hogy a bur szabadság-
hősök fővezérének, az ősz Joubert tábornok-
nak diszkardot küldjenek. A gyűjtést és alá-
írásokat e célból már meg is kezdték.

* **Szobrot Lendvai Mártonnak.** Lend-
vai Márton nagyszínművész emlékére, szülő-
városa Nagybánya sz. k. város szobrot emel-
tet. A mozgalom élén Törökfalvi Pap Zsig-
mond áll. A belügyminiszter gyűjtést engedély-
ezte.

* **A kutba ugrott.** H.-Böszörményből
írják: Február 20-án reggel 7 órakor a
vasútállomáshoz kirendelt rendőrnek, Balogh
Istvánnak azt utasok azt adták hírül, hogy a
fürdőkert előtt levő nyitott kut vályujában egy
pár csizmát, kalapot s botot láttak. A rendőr
a kuthoz sietett s beletekintve, a vízben egy
emberi főt látott. A kalapot, csizmát s botot
bevitte a fürdőházhoz, ő maga pedig felsie-
tett a városházához jelentést tenni, a mire dr.
Veress Menyhért orvos, halottkém s a csend-
biztos kimentek a kuthoz s a téglafal, gé-
mes, mély kutban levő holt embert kihuzat-
ták. Ráismerték az öngyilkos személyében
Kiss Gábor ácsmesterre. A város bérese a
város szekerén a kórház halottas termébe
szállította az öngyilkost. A megejtett nyomozás
a következőket derítette ki: Kiss Gábor
69—70 éves iparos valaha jómódu ember s
igen felkapott iparos mester volt. Nejétől már
régóta elválva élt. A Singer Márton házában
lakott a fiával: Kiss Gábor keréjkártó ipa-
rossal. Oly szegények voltak, hogy Singer
még lakbért sem vett tőlük. — E mellett az
itókát is szerette az öreg, aki e miatt egé-
szben elzüllött s nagy nyomorba jutott. Az
őreg Kiss Gábor febr. 19-én oda volt Zsu-
szánna napozni, ugy d. u. 2—3 óra közt ré-
szegen érkezett haza. Mivel asszony nem volt
a háznál, a fia — ki otthon dolgozgatott —
melegített neki ételt, amit együtt fogyasztottak
el. Ezután az öreg lefeküdt. A fia éjjel 11 óra-
kor feküdt le, akkor hagyta el a munkát; még
akkor az öreg otthon volt. Nem vette
észre azonban, hogy hajnalban felkelt s el-
ment hazulról. — Pénz nem volt nála, hogy
ítalt vehessen; ha csak valahol magán ház-
nál nem kapott pálinkát, mert az meg való-
színű, hogy megunva a nyomort, ittas álla-
potban ugrott a kutba. Mivel az öngyilkosság
ténye kétségtelenné bizonyult, külérőszak
nyoma nem volt a testen, így nem bonczol-
ták fel. A városi kórházból temették el.

* **A szegények fillére.** A bpesti polikli-
nikai sorsjáték mindinkább, épp a közönség
legtávolabb rétegeiből óriási érdekbődet őt
magára mit a tényállás is bizonyít, mivel
százakra rugnak a kezelőséghez naponta bé-
érkező rendelmények egyes sorsjegyekre. A
kisebbségi állású tisztviselők, kereskedők, alkál-
mazottak szívesen áldoznak fel a rendkívül
nemes célra megtakarított fillérjüket s még
sok százat számlának a papságnak ama tisz-

teft képviselői, kik egy sorsjegy megvétele ál-
tal nem annyira a nyereség lehetőségét akarják
megszerezni mint szerény adományukkal az
emberszeretet egyik legmagasztosabb munkál-
kodásához hozzájárulni. Ama ideális munkál-
kodásához, melyet a Poliklinikai Egyesület fel-
adattá tűzött ki magának, Mindenestre köve-
tik azon genialis példát, melyet nekik s min-
den emberbarátnak az Egyesületnek nagyke-
gyelmű védnökhelyettese Zchlauch Lőrincz dr.
biborok Ö Eminentiaja nyújt, egyházfede-
meink koronájának e fenyves disze istennek
szolgája szent irás szerint: Nagy és értelmes
a goneokodásban; nemes és meleg érzelmei-
ben, kegyes és bőkezű adományban. Egyébb
iránt a sorsjáték egynehány nnp mulva vé-
gére is jár. Márczius 6-án tartatik meg az
utolsó húzása, melynél több és jelentékenyebb
nyeremény jut kisorolásra, mint az előző öt
húzásban együttesen. Ezek között a 100.000
korona értékű nagy főnyeremény és nagyszá-
mu 5.000 koronáig emelkedő melléknyere-
mények. A míg a csekély készlet tart sorsje-
gyek darabonként csak egy koronáért a ren-
des eláruló helyeken kaphatók,

Mulatságok.

**A m. á. v debreczeni műhelytelep
munkásai** f. évi márczius hó 15-én a M a r-
g i t f ü r d ő d i s z t e r m é b e n e s t e 7 é s f é l ó r a k o r
t á r s a s v a c s o r á v a l é s h a z a f-
f i a s s z a v a l a t t a l e g y b e k ö-
t ö t t e s t é l y t r e n d e z, melyre az ér-
deklődőket ez uton tisztelettel meghívja a ren-
dezőség. A társas vacsorára előjegyztetni le-
het a Margit fürdő vendéglősnél Németh Gá-
bor urnál és a műhely telepen Csomor Gyula,
Brugovicsky Ferencz és Ormós Károly ren-
dezőknél. A teríték ára személyenként 2 korona
40 fillér. — Külön meghívók nem bocsátat-
nak ki.

Debreczen közvilágítás ügye.

— A közvilágítási nagybizottság folytatólagos ülése. —

A közvilágítás kérdésének tanulmányo-
zására alakult nagybizottság szombaton delu-
tán folytatta tanácskoását a városháza nagy-
termében.

Jelen voltak: Simonffy Imre kir. taná-
csos polgármester, Körner Adolf, Olah Károly,
Kardos László, Bakonyi Samu dr., Márk Endre,
Szabó Kálmán aljegyző, Komlóssy Arthur,
Hajdu Gyula, Roncsik Lajos, Ábrahám László,
Sz. Királyi Tivadar, Márton Imre, Komlóssy
Dezso, Bészler Károly, Dobieczy S., Szabó
József, Varga Károly, Zador Lajos és Debrec-
zeni Jenő.

Simonffy Imre polgármester megnyitván
az ülést, arra kéri a bizottsági tagokat, hogy
higgadtan tárgyalják le az ügyet, mely a vá-
ros nagy érdeke. Miután pedig — ugymond
— a házi kezelés kérdése tegnap elvetettetett,
most az a k é r d é s, — vajjon egy tár-
saságnak vagy egy helyi részv. társaságnak
adjon-e a város concessiót.

Komlóssy Dezso azt kéri, hogy a
kis bizottság jelentése vétessék eiebb tárgya-
lás alá.

Aczél Géza nem kívánja a tárgya-
lást, hanem egyenesen anoak eldöntését, hogy
ki kapja meg a concessiót.

Bakonyi Samu dr. szerint ma azt
kell eldön eni, hogy részvt. formát vagy szer-
ződészerű tervezetet fogad-e el a bizottság.

Dobieczy általánosságban kívánja
tárgyalatni a concessiót vagy részv. társa-
ságot s csak azután legyen szó arról, hogy
a versenyzők közül ki kapja meg a vállala-
tot.

A tárgyalási sorrend követelése körül
eredt vita után, Aczél Géza és Ábrahám L.
felvilágosító megjegyzései nyomán a bizottság
abban állapotott meg, hogy előbb azon kér-
dést dönti el, vajjon a concessió egy magán
társaság részére adassék-e vagy részvt. forma
fogadtassék-e el.

Márton Imre a részvt. formát
ajánlja.

Dobieczy ismételi végszámokban
a beérkezett ajánlatokat s arra a következtetésre
jut, hogy a Magyar Forgalmi árai a
közvilágításra nézve a Tröst utóajánlatában
foglalt árával majdnem egyenlők, ellenben a
magánfogyasztókra nézve a M. Forgalmi árai
alacsonyabbak.

Aczél Géza a concessiót nem ajánlja
a jelen viszonyok között, mert a város kö-
zönsége haszonba nem fog részesülni con-
cessió esetén. Veszedelmes az is a conces-
sionál, hogy az egész szerződési tervezet
alapelméje az, hogy a hálózat kiépítették s
azután adassék meg a mód, hogy a város
azt idővel megvalthassa, mely a befektetési
tőkére van állapítva. Amde a város kifogá-
solási joga biztosítva nincs. A vállalat eset-
leges megváltása sok bajt fog előidézni. —
Nem járultak a concessióhoz, csakis a rész-
vénytársasági formában, mely széleskörű köz-
reműködési jogot biztosít a városnak minden
tekintetben, ellenőriztetni behatóan az üzletet,
tanulmányozhatja is 20 év mulva, ha látja a
hasznát, belejuthat az egész vállalat tulajdon
jogába is és folytathatja azt házi kezelesben.

Aczél Géza beszéde után Ó l á h
K. egy 3-dik megoldási módot ajánl az utó-
ajánlatok alapján, nevezetesen vegye át a vá-
ros 3 esztendőre a közvilágítást a M. F. utó-
ajánlata alapján s ha nem látja majd azt ked-
vezőnek, adja át a Magyar Forgalmiának.

Bakonyi Samu dr. szerint ez az in-
dítvány tu haladott, amennyiben a nagybizottság
már elvetette a házi kezelést. Arra von-
natkozálag pedig, vajjon concessió adassék-e
vagy szerződészerű tervezet kötéssék — ki-
jelenteli érdekes és minden kétséget megvilágító
beszédében, hogy a concessionál a fogyasztó
közönség ki lenne szolgáltatva különböző kel-
lemetlenségnek, míg a részvt. forma esetén a
közönség meg lesz óva. A házipénztárt te-
kintve, ez részesedik az elérendő haszonban,
míg a concessionál egy magán érdeknek lesz
kiszolgáltatva. A helyi részvt. forma mellett
szól.

Zador Lajos a részvényársaság for-
mát pártolja.

Simonffy Imre polgármester, a nagy-
bizottság elnöke felteszi a kérdést: akarja-e a
bizottság az, hogy a város magánvállalkozó-
nak adjon concessiót?

A nagybizottság egyhangulag nemmel
felel.

Ezután Dobieczy Sándor ismerteti
a kisebbség különvéleményében a Tröst és a
Magyar F. ajánlatát a részvt. alakítására.
(Ezen ajánlatok kinyomatva közkezen forgó-
nak, miért is azokat itt nem ismertetjük. Szerk.)

Aczél Géza ismerteti az egyes aján-
latokat, a különböző kombinációkat, a be-
adott ajánlatok történetét. Polemizál Dobieczy-
vel és az ajánlatokból kimutatja azon elő-
nyöket, melyek a Tröstinél szembeeszkők és
nem látja egyesek vérmes reményét bebizolva
a M. F. ajánlatában. Ajánlja a Tröst beadvá-
nyát a nagybizottság figyelmébe.

Márton I. kimutatja, hogy hasonlíthat-
lanul nagyobb előnyöket nyújt a Tröst aján-
lata.

Zador Lajos határozott híve a rész-
vénytársulatnak, de csak úgy, ha árszabályt
készítenek.

Aczél G. szintén szükségesnek tartja,
hogy ha r. t. létesítését határozzák el, alap-
szabályok készítését. A kis bizottság csak elvi
szempontból javasolta a r. t. forma elfogadá-
sát, még pedig azért javasolta a Tröst által
létesítendő r. t. formát, mert ennél a város
és közönség érdekei inkább biztosítva vannak
s ez előnyösebb.

Dobieczy S. szívesen adta volna
szavazatát Tröstre is, ha az utóajánlatában
a magánlégszergyárt leszállította volna. Majd
összehasonlítást tesz a két társaság által ter-
vezett r. t. illetőleg. Ő a magyar vasuti for-
galmi r. t. által tett r. t. formula híve s azt
fogadja el.

Kardos L. különösnek tartja, hogy
a város sorban a maga, nem pedig a közön-
ség hasznát tekinti, fejtegeti a két r. t. aján-
lata közötti különbséget s arra a konkluzióra
jut, hogy legelőnyösebb a forgalmi ajánlata.

Bakonyi S. szerint arról van szó, hogy melyikben van bizalom, a Ganz-Augsburgi Tróst társulatok által tett ajánlatban bízunk. Összehasonlítást tesz az ajánlatok között s végeredményében kedvezőbbnek tartja a 3 társulat által tett együttes ajánlatot.

Ezután szavazásra került a sor. Elfogadja-e a bizottság a Ganz és társa által tett részvényt, formára tett ajánlatot. A jelenlevő 20 tag közül 14-en — tehát a többség a Ganz és Társa cég által tett együttes ajánlatot fogadta el.

Ezután Ábrahám László főügyész arra nézve tesz javaslatot, ha a nagybizottság javaslata nem fogadható el a közgyűlés által, miként lehet majd a felmentést kellő időben eszközölni.

Színház.

Szombaton este *Ninoné*-t ismételték. Két előadás.

Vasárnap délután zsúfolt ház nézte végig *A kis lord* című enekes vígjátékot. Az előadás egészben vége jó volt. Sok tapsot kapott a czimszerep személyesítője Halmi Margit, azonkívül Komjáthyné, Fenyéri, Szathmáry, Sziklay. — Megrovandó figyelmetlenség volt azonban a rendezésben az, hogy az első felvonásban az asztal feldőlése illetve eltörése tönkre tett egy szép jelenetet.

(Este.)

Tegnap este *Verő* rég nem látott operettjét a Virág csatát elevenítették fel pompásan gördülékeny előadásban. A szereplők buzgalommal igyekeztek a siker érdekében. Az elismerést első sorban *Kállay Lujza* és *Perényi Margit* érdemlik meg. *Kállay* elragadóan kedves volt mint *Fodor Róza* csapongó jókedvvel játszott meg a különbség hálás szerepét, énekszámait pedig egytől-egyig megismeltették.

Perényi Margit tegnap este újra megbizonyította, hogy oszlopos tagja társulatunknak. *Malmos Ilont* annyi kedvességgel, bájjal játszotta, hogy a közönség nem győzött eleget tapsolni.

Kitűnő volt partnere *Rubois*. Tszéri Pista ismert kabinet alakítása a jeles művészeknek, de talán soha sem játszott meg annyi kedvességgel és humorral, mint tegnap este. A jeles rendezés is az ő érdeme.

Rozoghi Benőt *Sziklay* játszotta jól. Csak egy kissé több eleganciát nyújthatott volna az játékokban, mint öltözködésben.

Nem tuduk eléggé meg róvni különben kedvencz színzűnkét *Tanayt* egy újság író lülye karikatúrájáért. *Tanay* nem szorult arra, hogy ilyen módon gyarapítsa sikereit. Színészi reputációját rombolja le, ha a karzat röhejére számít, s annak játszik.

A többi szereplők különben mind jók voltak. (s. b.)

Színházi műsor.

Hétfőn febr. 26-án A. bérletben: *Sulamith*. Opera 4 felvonásban.

Kedden A. bérletben: *Mozgó fényképek*. Blumenthal nagy sikert aratott vígjátéka.

Szerdán két előadás: d. u. 3 órakor ifjusági ingyen előadásul: *A cifra nyomorúság*. Eredeti színmű Csiky Gergelytől. Este C. bérletben: *A Gésák*, vagy egy japán teaház története. Operette 3 felvonásban *Sidney Jonestól*. Új szereposztással, *Galyasi Paula* és *Perényi Margit* vendégfelépítéssel.

Csütörtökön, A. bérletben *Halókoosik* ellejőre. Bisson kacagató vígjátéka.

Pénteken, B. bérletben *Görög rabszolga*. *Sidney Jones* fényes kiállítású balett operettje.

Szombaton, C. bérletben *A 47-ik cikk*. Nagyhatású színmű 4 felvonásban.

Vasárnap, két előadás. Délután 3 órakor felhelyárakkal *Dóczy József* eredeti népdramája: *Liliom Kári*.

Este rendes helyárakkal bérletszűnetben *Sulamith*. Zsidó dalmű 4 felvonásban.

Adományok és ajánlatok: a kollégiumi szabadságharci gyűjtemény és a Nagykönyvtár részére.

Harmadik közlemény.

Báthory István hosszupályi ev. ref. lelkész úrtól: a) B. A. A forradalom első 5 napjának jkve. Röpirat 1848-ból 8° 33—64 lap, elől csonka. b) Komáromi bankó 1849-ből (Klapka-féle szükségpénz 5 pengő kros).

Fekete István 48-as honvéd, ev. ref. presbyter és egyházi nejevel *Lenárd Zsuzsánával* beajánlanak: 1 drb 10 frtos, 2 drb 6 frtos, 1 drb 15 kros *Kossuth-bankót*, 1 drb 5 kros s 1 drb kros 48-as váltópénzt.

Katona Mihály ev. ref. ispotálybeli dékán barna fakeretben üveglap alatt *Kossuth egykorú arcképe* körül csoportosítva: 1 drb 100 frtos, 1 drb 10 frtos, 2 drb 5 frtos, 2 drb 2 frtos, 1 drb 1 frtos, 2 drb 30 kros, 2 drb 15 kros *Kossuth bankót*; 1 drb 15 kros *Almássy-bankót*; 1 drb ezüst 6 kros, 2 drb 3 kros, 2 drb 1 kros forradalmi váltópénzt.

Nagys. Ujfalussy Béla egyházkerületi főjegyző úr, miután a család a forradalmi emlékeket állandó zsandároztatása miatt nem őrizhette meg s azok a földbe ásva, tanyákon széthúrcolva elvesztek, addig is, míg 48-as emlékeket adhatna, a mint azt eddig is minden Debrecenbe való bejövetele alkalmával tette, a könyvtárnak könyveket hozott. Ezek sorban:

1. *Heltai Gáspár*: *Magyar Krónika*.
2. *Summarium Historiae Praesentioris Europae à Josepho Péczely* (Debrecen 1830.) 2 darab.

3. *Sam. L. B. A Puffendorf De iure naturae et gentium* 2 kötet (Frankfurt 1744.), teljes.

4. *Christianus Matthias*: *Theatrum historicum* (Amsterdam 1656) 1 drb, teljes.

5. *Baróti Szabó Dávid* munkái. Egy drb 2 kötet (Kassa 1789), teljes.

6. *Friedrich Murhard* *das Recht der Nation* (Frankfurt 1832) 1 drb teljes.

7. *B. Lavrans*: *Lafayette et la revolution de 1830*. I. et II. volume (Bruxelles 1832.) 2 drb, teljes.

8. *Schwandner*: *Scriptores rerum hungaricarum* 1—2 kötet (Nagy-Szombat 1765), teljes.

9. *Histoire de Belgique* (Paris és Tournai) 1 drb, teljes.

10. *De dominio nobilium Hungariae* (Pozsony 1790), teljes.

11. *P. L. Costantini*: *La dote di Luzetta* (Berlin 1800), teljes.

12. *Elemens de Geometrie* (Paris 1825), teljes.

13. *Georgius Pray*: *Gabrielis Bethlenii Principatus Transilvaniae* (Pest 1816), 1 kötet.

14. *Michele*: *Histoire Romaine* (Bruxelles 1835) 3 kötet, teljes 12°.

15. *D. Lévi* (Alvarés) *Nouveaux élémens d'histoire Générale* (Bruxelles 1848), teljes, 1 drb, 12°.

16. *Leon Lecointe*: *Cours D'Algebre élémentaire* (Bruxelles 1857), teljes, 1 drb.

17. *G. Ritt*: *Problèmes d'Algebre* (Paris 1860), 1 drb, teljes.

18. *Georges Ritt*: *Problèmes de géométrie et de trigonométrie* (Paris 1857), teljes, 1 drb.

19. *Eugene Catalan*: *Theorèmes et problèmes de géométrie élémentaire* (Paris 1858), teljes, 1 drb.

20. *Bourdon*: *Éléments d'Arithmétique* (Bruxelles 1859), 1 drb, teljes.

21. *M. Bourdon*: *Éléments d'Algebre* (Bruxelles 1860), 1 drb, teljes.

22. *Justini historiae philippicae* (Sáros Patak 1826), 1 drb, teljes.

23. *Joannes Severinus*: *Conspectus historiae hungariae* (Lipes 1769), 1 drb, 1 kötet, teljes.

24. *Samuel Timon*: *Imago Antiquae et novae hungariae* (Kassa 1734), 1 drb, 1 kötet, teljes.

25. *G. Katona István*: *Canones ecclesiastici* (Claudiopolis anno ?), 1 drb, teljes, 12°.

26. *M. Annaei Lucani*: *Pharsalia*; Amsterdam 1836. 16° bőrk., 1 drb, 1 kötet, teljes.

Midőn a fent elsorolt adományokat megköszönöm és további gyűjtést sürgető felhívásomat megújítom, teljes megnyugvással látom, hogy a kollégiumi szabadságharci gyűjtemény eszméje lassan bár, de mégis tért hódít és mindég nagyobb-nagyobb körökre terjed, sőt már a 48-as dolgokon túl, általában a Nagykönyvtár gyarapítására is kizselyesdni készül.

Az adakozók között egymásután jelentkeznek egyházi és társadalmi közeletünk kitünőségei, és a mi a dologra nem kevésbé fontos, Debrecen város polgárai és a mint azt másként nem is lehetett volna várni, a nagy tisztántúli egyházkerület lelkészei. Üdvözlöm *Báthory István* kartárs urat, a ki a díszes sort megkezdi, kívánom kövessék minél többen.

Még vannak élő szabadságharcosok közöttünk, kik e dicsőséges múltat képviselik. Még nem enyésztek el e csodás időknek maradványai, emlékjelei, okiratjai. Még mi is által tudjuk érezni a szabadságfakasztó, nemzetet teremtő nagy eszmék erejét. Mig nem késő, most szedjük össze azért az emlékeket, most gyűjtjük össze az iratokat, elsárgult, egyházi és családi leveles ládákból hanyódozó, szétszórt lapokat, duggatott elrozsdázott fegyvereket, kokárdákat, zászlókat és csináljunk belőle egy teljes gyűjteményt. Őrizzük meg a késő kor számára magokat az emlékeket is, a melyek még megvannak és azoknak nevét is, a kik viselték, használták azokat.

A kollégiumi könyvtárban már kétszer is verődött össze egy-egy nagyobb 48-as gyűjtemény. Elmerült hajónak drága roncsai a szikla partokon! Mind a két gyűjteményt elkoazták 1867. előtt; azóta meg más mezőkre tévedt a nemzet közfigyelme.

A mi két ízben nem sikerült, sikerülhet most harmad izben. És sikerülni is fog, ha az érdekeltek figyelmét fel tudják kelteni. Ezt próbálom, ezért zörgetek, hallgassanak meg, a kiket illet.

Debreczen, 1900. febr. 23.

Ferenczy Gyula,
kollégiumi fő-könyvtárnok

CSARNOK.

Esküvő menyasszony nélkül.

— Egy különös farsangi történet. —

Irtá: SZOMAHÁZY ISTVÁN.

Farsang hétfőjén — mesélte Tury a barátainak — két levelet kaptam egyszerre: az egyik illatos volt, mint egy nyáreji alm; a másik közönség-s, mint egy csütörtök délután. Az elsőben Margit kis-asszony — Szent Margit földi hasonmása — könnyezve tudatta velem, hogy sikerült végre megtörnie a zsarnok szülék ellentállását s tegnap este visszaküldte a Kapor ur jeggyűrűjét. „Jöjjön, — irtá — jöjjön várjuk”. A másodikban a Szeresika társaskör arról értesített, hogy vasárnap este disztrakomát rendez a Royal-szálló külön termében, s különös megtiszteltetésnek veszi, ha a lakomán uraságod is megjelenni sziveskednek.

Nagyot kiáltottam boldogságomban. — Margitot már hat hét óta elvesztettnek tekintetem, Margit január elején jegyet váltott egy Kapor nevű kalózzal, s a kis leány akkoriban tizenkilencz sűrű oldalon fejtette ki, hogy az élet szomorú rabság, hogy a szülők az árthatlan kis lányok kínzására születtek, s hogy ő Kapor ur mellett is mindörökké az én hűséges menyasszonyomnak fogja tekinteni magát. Mondhatom ez szép kis vigasztalás volt, — a legnagyobb ellenségemnek kívánom, hogy az ő mindörökké hűséges menyasszonya egy Kapor nevű ural menjen nászutazni a Rivierára! De mit tegyen egy boldogtalan szerelmes? Kétségbeesve nyugodtam meg sorsomban, — s a végtanuk szelid mosolyával olvastam később az újságokban, hogy Kapor ur február tizenhatodikán fogja oltárhoz vezetni a menyasszonyát. Már minden elveszettnek látszott, a mikor megérkezett a Margit kis levele; a nyájas olvasó meg fog hát érteni, ha töredelmesen bevallom, hogy az inasomat hűséges vén kutyanak neveztem boldogságomban, s hogy később hosszasan zokogtam a kávéházban, a főpinczér viharezett kebelén.

Margit örömkönyveket sirt, mikor dél-

tájban fölnéztem hozzájuk, a papa dühös pillantások közt kínált meg egy rossz német szivarral, a mama pedig lopva konstátálta, hogy hasonlíthatatlanul deliasabb fiu vagyok, mint a szerencsellen Kapor.

Az ebédlő ó-német butorán tavaszias verőfény játszott, a Margit kebelén egy bokor olasz ibolya ilatozott, a jövő egyszerre csábiónak és kívánatosnak tűnt fel a szememben, — szóval ki az az együgyű, a ki meg nem érti, hogy boldognak és irigyléreméltónak éreztem magam? Margit megszorította a kezemet és titokban így szólott hozzám:

— Most már meghalnék inkább, semmint magát egyszer elhagyjam . . .

Ebben a hangulatban jutott eszembe délután a Szercsika levele, s még egyszer elolvastam a meghívót, melyet délelőtt szórokoltan zsebre dugtam. Mi az a Szercsika társaskör? Kik ennek a titokzatos klubnak a tagjai? És hogy jutok én ahhoz a szerencséhez, hogy a Szercsika díszlakomáján megjelenhetek? Bizonyos, hogy sohase hallottam a Szercsikáról, de boldog mámoromban égre megnyugtatót az a remény, hogy a klubtagok közt bizalmas barátaim vannak, s hogy másnap egy sereg ismerősre találok, a Royal-szálló külön termében.

Vasárnap este tehát pontosan megjelentem a Szercsika-díszlakomáján, de nagy bámuatomra csupa ismeretlen urat találtam a dusan megterített fehér asztal körül. Udvari-
asan bemutatkoztam a jelenlevőknek, mire ők is ugyanolyan udvariasan elmorogták a saját nagybecsű nevüket.

Egy sas orru ur előzékeny cigarettával kínált, mire én némi izgatottsággal megkérdeztem tőle: mi a véleménye az osztrák kormányról és a kvóta-ügyről? Ilyenformán érdekes érzéseket cseréltünk, s a társaság többi tagjai is résztvettek a politikai csere-
üzlemben.

Egy szőke, de rémíleg már vörösbé játszó ur annak a nézetének adott kifejezést, hogy a korai tavasz mindig ártalmas a buza-
termésnek, de egy cvikkeres, körszakállas fiatal ekkor a meggyőződés lángoló szavaival jelentette ki, hogy a magyar társadalom, politikai tekintetben, egész a gyökeréig rothadt, s hogy immár nagyon is szükség volna megint arra a forradalmi orkárra, mely a mai viszonyokat fenekestül elsöpörné . . .

Ily izgató és érdekesítő eszmecsere közt telt el az a rövid félóra, a míg a főpinczér hajlongva jelentette, hogy II. Sándor őfelségéről elnevezett consommé az asztalon van. Miodnyáján az étterembe siettünk, egy költetes fiatal ember pedig kedveskedve a karját nyújtotta nekem. Némileg szokatlannak tűnt föl előttem, hogy a férfiakat is karonfogva vezetik az asztalhoz, de mivel az orosz czárról elnevezett consommé határozottan izletes volt, hamarosan napirendre tértem, a Szercsika-társaskör e különösége fölött. Föltétlen dicsérettel kell megemlékeznem a leves után fölhalált gombás halról és rózsaszínbe játszó rostbeefről, de e pontnál némileg furesának találtam, hogy egy öregebb komoly külsejű ur így szól a felszolgáló pinczérhez:

— A Manchestert kérem!

— Mit parancsol? kérdezte a pinczér megüdvöve.

A Manchestert.

A pinczér meghökkenve nézett szét, de később szerencsére kiderült, hogy az öreg ur nem Manchestert, hanem Worcester-t akar a mi utóvégre is nem nagy különbség a ködös Albion határain túl . . .

A pecsenyénél egy fehér mellényes, kissé kopasz ur, a ki az asztalfőn ült és az inge fölött narancssárga selyemkendőt viselt, ihletett szavakban köszöntötte fel az uralkodó házat, mire a jobbszárnyon egy másik ur emelkedett szólásra s poharát az egyenlőségre és testvériségre emelte. A tósztot dörgő élelénzzel fogadták s ugyanily óváció jutott annak a szőke, seprőbajszu uri embernek is, a ki felköszöntötte az I. Napoleon halhatatlan emlékének szentelt. E beszédnek az adott különös zamatot, hogy a szónok a győzelmes Napoleont állandóan a nagy „utiká-

nak” nevezte. Később a tárgyaság többi tagjai is mondtak sikerült tósztoka, néhányan az énekművészet báját és varázsát magasztalták (a mi azt a hitet költötte bennem, hogy egy daloskör ebédjén vagyok), mások lelkesedve hirdették, hogy a vízi sport a férfias mulatóság királya (abban tehát egy csoloakázó egylet bankettjén mulatunk!) ismét mások férfias hevvel jelentették ki, hogy a társadalomnak szent kötelessége a lelenczügyet a parlag alól felszabadítani. (Csak nem a Fehér Kereszt egyesület közgyűlését ünnepeljük?) Vegre egy ur általános helyeslés közt azt indítványozta, küldjünk üdvözlő táviratot Türr tábornoknak és Fabermann londoni hazánkfianak.

Talán mondanom se kell, hogy a banket egyes fogásai közben viharosan barátkoztam szomszédaimmal; egy kicsike bajszatlan urral testvérpoharat ittam, egy haragosnak látszó, de egyébként rokonszenves gentlemennal pedig oly bizalmas viszonyba léptem, hogy ő pecsenyénél már egyszerűen a hásmra ütött és vén „gödénynek”, majd „ravasz csirkefogó”-nak, még később „akasztanivaló öreg kutya”-nak s ölitott. Ez a bizalom feljogosított arra, hogy a dezszertnél udvariasan megkérdeztem tőle:

Melyik a Szercsika hivatalos napja?

— Miféle Szercsikáról beszélsz? szólott ő bámulva.

— Hát erről a társasköréről, mely engem a meghívásával megtisztelt.

Vén csaló, mondotta ő, éppen ez az, a mit tőled kérdezni akarok.

— Hát te sem vagy az egyesület rendes tagja?

— Tagja am az ugynevezett sárga ördög.

— Hát akkor hogy kerülsz ide?

— Hetfőn udvarias meghívóban szólítottak föl, hogy a lakomán megjelenjek.

Kérdést intéztük baloldali szomszédunkhoz, a ki szintén csak annyit tudott a Szercsikáról, mint mi ketten. Vis-a-vis-uk ugyanily értelemqen nyilatkozott, majd a negyedik, ötödik, hatodik és hetedik ur is bevalotta, hogy ezuttal hallott először a Szercsikáról.

Ki volt hát a mi szeretetreméltó hazigazdánk? — Kinek köszönhetük a barátságos meghívót.

Hosszabb eszmecsere után elhatároztuk, hogy felvilágosításért az asztalfőn ülő fehérmellényes uri emberhez fordulunk, a ki több ízben sötögött a főpinczérrel, s így bizonyára jobban van informálva a dolog felől, mint mi, a kik a sötétben tapogatózunk.

A vendégek erre öttagu deputációt küldtek ki s én mint a küldöttség szónoka, sikerült beszédben fejtettem ki, hogy az egyiptomi kultúrának teljességgel nincs mit szégyenkeznie az egyiptomi kultúra előtt s hogy a mumiák epp oly ékesen hirdetik az ókor impozáns műveltségét, mint a piramisok omladozó kőhalmaza. E bevezetés kapcsán ügyesen áttertem a mai bankettre s beszédemet e szavakkal végeztem:

— És most nagybecsűlt férfit, világosíts föl bennünket: mely kiváló alkalom szűlte, hogy e fenyés lakomán megjelenhettünk s az emberi haladás diadalát és dicsőségét ünnepelehetjük?

A fehér mellényes uri ember most meghatva állott föl a helyéről, és nemes egyszerűséggel így szólott:

— Tisztelt barátaim, kedves vendégeim nagybecsűlt polgártársaim és hazánkfiai: A Szercsika-társaskör egy legből kapott koholmány, mely minden komoly alapot nélkülöz. Az ebédnek egyszerű a magyarázata. (Halljuk! Halljuk!) Önök előtt egy boldogtalan vőlegény áll, a kinek közvetlenül esküvő előtt visszament a parti-ja. A lakadalmi ebéd már megvolt rendelve hetven személyre, és az ebéd ára akkor is meg kellett volna fizetnem. ha mindent a vendéglős nyakába hagyok. Így jutott eszembe az az ötlet, hogy a Tiszti Czím- és lak egyezékből hívok meg hetven ismeretlen vendéget. Önök tehát egy lakodalmas ebédet ettek végig, de fájdalom, menyasszony és násznép nélkül. És most, hogy immár, mindent tudnak, engedjék, hogy az utolsó poharat e hűlőn kigyó egészségére ürítsen . . .

A fehérmellényes ur hangosan zokogni kezdett, a vendégek lelkesen kocintottak én pedig — mintegy pokoli sugalattól megkapva — igazsoltam a boldogtalan vőlegényhez:

— Mi a becses neve?

— A nevem Kapor, susogta ő könyezve, s megndultam a vállamra borít.

Kapor urat görcsösen magámhoz szorítottam, homlokát az összeinte barátság csókjaival illetem, mire ő meghatva így szólott:

— Ön óh derek ismeretlen, ért engem . . . Fizesse meg a jó Isten százszorosán hozzá-
m való önzetlen barátságát! . . .

KÖZGAZDASÁG.

A gazdák biztosító szövetkezetének koronás tagja. S c h a u m b u r g-Lipe uralkodó herceg akinek az országban nagy birtokai vannak, 30000 korona üzletrészeszel tagul lépett be a gazdák biztosító szövetkezetébe.

Ez alkalomból meleg elismeréssel nyilatkozik Darányi földmivvelésügyi miniszterrel, a kinek a kormányzata alatti a gazdasági érdekképviselet nagy lendületet vett és a kinek az agrikultura javára tett intézkedései az ország fejlődésére alkalmasak.

Nyílt-tér.

Figyelmeztetés.

Előkelő élet-, járadék-, kiházasítási- és balesetbiztosító intézet az ország minden részében a legnagyobb javadalmazás (esetleg fixum, napi díj) mellett helyi és utazó képviselőket keres. A szakmában járatanok kellő oktatásban részesülnek. Ajánlatok „K 1000” jegy alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, IV. Váci-utca 20. sz. a. terjesztendők be.

A híres

HALDEK-féle

Elit-magvak

u. m. 95 % csiraképeségű

Oberndorfi répmag

95 1/2 % tisztaságú

luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A czég debreczeni képviselője: **KONRAD**
L. ur Arany János-utca 28. sz.

A Péterfia-utca 64. szám alatti ház kocsmahelyiség és jégpinczével együtt **bérbe adó.**

Ugyanezen ház kedvező feltételek mellett eladó. Ertekezhetni lehet ifj. Fülöp Ignác mészkereskedőnél, Debreczen, Petőfi-tér 2. sz.

Műhely vagy raktárnak

igen alkalmas

nagy területek

Piacz-utca 83. sz. a.

(Geréby-ház)

azonnal kiadók.

Értekezhetni ugyanott a **vasbutor-gyárban.**

2300
1900 szám.

Pályázati hirdetés.

A Hajdu-Böszörményben levő «Arany-Sashoz» címzett személyjogi gyógyszer-tári jogositvány, elhalálozás folytán üresedésbe jövén, s ezen jogositvány újabb adományozás tárgyát képezvén, ezen jogositvány elnyerésére az 1876. XIV. t. cz. 134. §-a alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy az említett gyógyszer-tári jogositvány iránti, — az 1883. évi 22370. számú belügyminiszteri körrendelettel kiadott szabályzat értelmében felszerelt s az ott felsorolt kellékeknek megfelelő kérvényeket hozzám **f. 1900. évi márczius hó 15-ik napjáig** adják be.

A később beérkező vagy nem helyesen felszerelt pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1900. február 23.

Rásó Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

Utolsó előtti hét.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÓRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT
NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTÉKANAK
FŐNYEREMÉNY: **100,000** KORONA.
EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20%
LEVONÁSSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

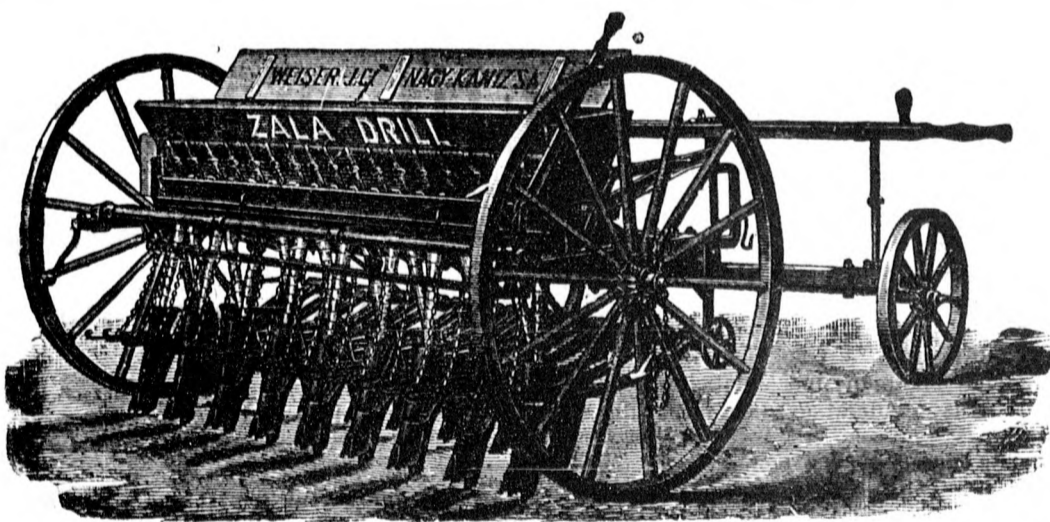
Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvető épünk, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi vetőgép versenyen az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmét nyert, továbbá figyelembe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített **Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.**

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyok, szecskavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.